

Context social i gestió escolar

2015/2016

Codi: 102069

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500798 Educació primària	FB	2	1

Professor de contacte

Nom: David Rodríguez Gómez

Correu electrònic: David.Rodriguez.Gomez@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

No hi ha prerequisits però és aconsellable que els estudiants tinguin superada l'assignatura Educació i Contextos Educatius de primer curs.

Objectius

Els objectius que pretén l'assignatura de Context Social i Gestió Escolar són:

1. Analitzar la relació entre l'entorn social i l'escolar i les relacions socials que es donen en el si de l'escola.
2. Aplicar la perspectiva sociològica a l'anàlisi de la realitat educativa i dels diferents contextos socials.
3. Conèixer les funcions socials de la institució escolar i els efectes dels canvis (socials, culturals, demogràfics, etc) sobre l'educació i l'escola.
4. Comprendre els factors de desigualtat social i els seus efectes sobre l'educació i el rendiment escolar.
5. Identificar les variables que configuren un centre educatiu i la seva interrelació.
6. Comprendre les relacions entre els diferents plantejaments institucionals de centre i la dinàmica de l'escola.
7. Comprendre l'estructura organitzativa de l'escola.
8. Analitzar els principals òrgans de govern, participació i suport dels centres educatius.
9. Analitzar els condicionants espacials, temporals i materials que influeixen en l'activitat educativa i la seva gestió.
10. Comprendre la importància de les relacions en el si de la comunitat educativa per assegurar la convivència i assolir els objectius de l'organització escolar.

Competències

- Abordar amb eficàcia situacions d'aprenentatge de llengües en contextos multiculturals i plurilingües.
- "Analitzar i incorporar de manera crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten l'educació familiar i escolar: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles; canvis en les relacions de gènere i intergeneracionals; multiculturalitat i interculturalitat; discriminació i inclusió social i desenvolupament sostenible."
- Analitzar la pràctica docent i les condicions institucionals que l'emmarquen.
- Comprendre la funció, les possibilitats i els límits de l'educació en la societat actual i les competències fonamentals que afecten als col·legis d'educació primària i als seus professionals
- Conèixer els fonaments de l'educació primària
- Conèixer l'organització de les escoles d'educació primària i la diversitat d'accions que comprèn el seu funcionament.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.

- Dissenyar i regular espais d'aprenentatge en contextos de diversitat i que tinguin en compte la igualtat de gènere, la equitat i el respecte cap als drets humans que conformen els valors de la formació ciutadana.
- Incorporar les tecnologies de la informació i la comunicació per aprendre, per comunicar-se i col·laborar en els contextos educatius i formatius
- Participar en la definició del projecte educatiu i en l'activitat general del centre tenint en compte criteris de gestió de qualitat.
- Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació de l'acció.
- Relacionar l'educació amb el medi i cooperar amb les famílies i la comunitat.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els factors que condicionen l'organització de les etapes educatives.
2. Analitzar i incorporar de forma crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten a l'educació: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles.
3. Analitzar l'estructura i contingut dels diferents documents institucionals.
4. Comprendre el contingut i els processos que afecten al disseny del PEC.
5. Comprendre el funcionament de les diferents estructures organitzatives i relacionals del centre escolar.
6. Conèixer l'ordenació del sistema educatiu i la legislació que el desenvolupa.
7. Definir els elements que constitueixen un centre educatiu com a organització complexa.
8. Descobrir les dimensions socials i cognitives del llenguatge escrit, conèixer les diferents dinàmiques de l'oralitat per dominar l'ús de diferents tècniques d'expressió i expressar-se adequadament oralment i per escrit.
9. Desenvolupar un treball col·laboratiu, en equip, com a pas previ per al treball en xarxa.
10. Diagnosticar la realitat socio-educativa dels centres a partir de la identificació dels factors socials que la condicionen.
11. Identificar el marc d'autonomia i el rol del mestre en la societat actual.
12. Identificar els processos de reproducció de la desigualtat educativa (classe social, gènere i ètnia).
13. Identificar la influència de la desigualtat social sobre l'alumnat i les dinàmiques dels centres educatius.
14. Interpretar críticament les dades obtingudes de fonts primàries i secundàries i elaborar les conclusions oportunes.
15. Proposar actuacions específiques per a la intervenció educativa en els diferents espais del centre escolar.
16. Reconèixer el valor social de l'educació i el valor de la diversitat per adquirir recursos que afavoreixin la integració educativa i l'actuació en contextos multiculturals.
17. Reconèixer la importància de la participació de les famílies en el procés educatiu i en les dinàmiques institucionals.
18. Reflexionar sobre el rol de l'escola en una societat en procés de canvi.
19. Reflexionar sobre el rol del professorat en contextos de desigualtat social i en un marc institucional determinat.
20. Valorar un context o escenari socio-educatiu i fer propostes de planificació educativa.

Continguts

BLOC 1. ESCOLA I SOCIETAT

1. Funcions de l'escola

- 1.1. Evolució de les formes de transmissió cultural: Reptes per la cohesió i l'equitat social
- 1.2. Funcions socials de l'educació: entre la reproducció i el canvi a través del currículum manifest i ocult

2. Diversitat i desigualtat. Classe, gènere, ètnia i territori

- 2.1. Segregació urbana, segregació escolar i immigració

2.2. Rendiment escolar i desigualtat social

2.3. Escola mixta *versus* escola coeducativa

2.4. Actituds de l'alumnat davant l'escola

3. Polítiques educatives i equitat social

3.1. Paradigmes educatius i el paper de l'Estat

3.2. Política educativa i marc legislatiu a Catalunya i Espanya

BLOC 2. ELS PLANTEJAMENTS INSTITUCIONALS DEL CENTRE EDUCATIU

4. Els plantejaments institucionals del centre educatiu

4.1 L'anàlisi de les institucions educatives: elements bàsics

4.2. Els plantejaments escolars a llarg termini

4.3 Els plantejaments escolars a mig termini

4.4 Els plantejaments escolars a curt termini

BLOC 3. L'ESTRUCTURA ORGANITZATIVA DEL CENTRE ESCOLAR

5. Organització i gestió dels recursos humans

5.1. Els òrgans de gestió i participació

5.2. Agrupaments d'alumnes i mestres

5.3. Estructures de suport

6. Organització i gestió del temps

6.1. El temps de l'equip directiu i el temps dels docents

6.2. El temps dels alumnes.

6.3. Calendari i horari escolar

7. Organització i gestió dels recursos materials

7.1. La gestió de l'espai exterior i interior

7.2. La gestió de la infraestructura, tecnologia i mobiliari

7.3. La gestió i l'inventari dels recursos materials

BLOC 4. GESTIÓ DE LES RELACIONS PER LA CONVIVÈNCIA

8. Les relacions entre els membres de la comunitat educativa

8.1. La participació, la presa de decisions i les reunions.

8.2. La resolució de conflictes

8.3. La comunicació entre els membres de la comunitat. La gestió de la informació

8.4. El clima i la cultura dels centres escolars

Metodologia

Les activitats formatives que tenen lloc en aquesta assignatura són de tipus presencial, supervisat i autònom:

- Les classes presencials estan dirigides pel professorat de l'assignatura i es realitzen en els espais de la Facultat. Poden ser classes en gran grup o bé seminaris: la classe en gran grup permet l'exposició, reflexió i debat dels principals continguts i elements de discussió dels quatre blocs. Els seminaris són espais de treball en grup petit per analitzar i debatre les activitats proposades pel professorat per tal de complementar les sessions teòriques. Els seminaris són d'assistència obligatòria i els estudiants s'adscriuran a un dels tres grups programats a principi de curs.
- Les activitats supervisades pel professor fora de l'aula inclouen el conjunt de tutories individuals i grupals, físiques i virtuals, que han de servir per resoldre dificultats, orientar tasques i assegurar la comprensió dels aprenentatges de l'assignatura.
- El treball de tipus autònom és el que realitza l'estudiant de forma independent i suposa la preparació de lectures, casos i altres tipus de tasques per tal de treure el màxim aprofitament de les sessions i assolir els objectius de l'assignatura.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Seminaris: Anàlisi de documents, articles i dades; anàlisi de vídeos i filmacions; resolució de casos i elaboració de mapes conceptuals	30	1,2	4, 5, 14, 20
Tot el grup classe: Sessions magistrals; exposicions de lectures, treballs i documents per part estudiants; i debats i reflexions sobre qüestions bàsiques dels continguts	15	0,6	4, 5, 7, 17, 19
Tipus: Supervisades			
Tutoria i supervisió de les tasques i activitats plantejades	26	1,04	4, 5, 14, 20
Tipus: Autònomes			
Preparació individual i grupal dels treballs, pràctiques, informes i casos presentats. Estudi de la matèria i preparació de les proves.	75	3	1, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 14, 17, 19, 20

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura Context Social i Gestió Escolar ha de permetre la constatació de l'assoliment de les competències identificades. Igualment ha de tenir present el disseny global de la matèria i les seves orientacions metodològiques.

L'avaluació que es porta a terme en aquesta assignatura és continuada i final.

Pel que fa a l'avaluació **continuada** de tipus formatiu es tindran en compte els diferents blocs de contingut i la seva orientació general:

- Pel que respecta al Bloc 1 (15%) cal lliurar dos treballs: Un treball grupal sobre un dels temes del programa, proposat per la professora (10%) i un treball individual sobre una lectura prèviament establerta (5%).
- Pel que respecta al Bloc 2 (15%) cal realitzar el treball cooperatiu plantejat a classe. En l'avaluació es contemplarà a més a més de les evidències aportades el procés que s'ha dut a terme per realitzar-lo.
- Pel que respecta al Bloc 3 (10%) cal realitzar el treball cooperatiu plantejat a classe. En l'avaluació es contemplarà a més a més de les evidències aportades el procés que s'ha dut a terme per realitzar-lo.
- Pel que respecta al Bloc 4 (10%) cal realitzar el treball cooperatiu plantejat a classe. En l'avaluació es contemplarà a més a més de les evidències aportades el procés que s'ha dut a terme per realitzar-lo.

La nota del treball grupal pot quedar matisada per les aportacions individuals.

L'avaluació **final** consta de dues proves escrites de caràcter final i sumatiu que inclou tots els continguts dels diferents blocs. Aquestes proves tenen una ponderació en l'avaluació final del 50 % (20% del Bloc I, 10% el Bloc II, 10% el Bloc III i 10% el Bloc IV).

Per tal de superar l'assignatura cal tenir una mitjana igual o superior a 5. Per poder fer la mitjana amb les activitats cal treure al menys un 5 en cadascuna de les evidències empíriques dels blocs que integren el sistema d'avaluació de l'assignatura.

L'assistència a les sessions de seminari és obligatòria. L'estudiant ha d'assistir a un mínim del 80% dels seminaris, en cas contrari les activitats es consideraran no presentades. Els estudiants que durant el curs hagin fet un seguiment adequat de l'assignatura i tot i així els quedi algun aspecte no assolit se'ls donarà l'oportunitat de poder superar la matèria, realitzant un treball autònom addicional o refent alguna de les activitats lliurades o realitzades. S'haurà d'estudiar cada cas en funció de la situació de cada estudiant.

Les qualificacions obtingudes en cadascuna de les activitats avaluatives es lliuraran a l'estudiant mitjançant publicació dels resultats al cv o a l'aula. Un cop lliurades les qualificacions l'estudiant podrà fer la revisió de la nota en les hores que el professor té destinades a tutories.

Les qualificacions de cada una de les evidències d'avaluació es faran públiques al campus virtual en els 20 dies següents al seu lliurament. L'estudiant que vulgui revisar la nota haurà de fer-ho en els 15 dies posteriors a la seva publicació en l'horari de tutories que el professorat té establert per aquesta assignatura i que es consigna en aquest programa.

Totes les activitats avaluablestaran sotmeses a criteris formals, entre ells ortografia, redactat i presentació. Es tindran en compte el rigor informatiu i la correcció conceptual, la claredat i la coherència expositiva (oral i escrita) i l'adequació i la correcció lingüístiques. Així mateix, es considerarà la participació, implicació i actitud dels alumnes durant el desenvolupament de les activitats i sessions d'aula. El professorat podrà suspendre o baixar la nota de l'activitat que consideri que no reuneixi uns mínims acadèmics en els aspectes esmentats.

La còpia i el plagi són robatoris intel·lectuals i, per tant, constitueixen un delicte que serà sancionat amb un zero en tot el bloc on es situï el treball. En el cas de còpia entre dos alumnes, si no es pot saber qui ha copiat de qui, s'aplicarà la sanció a tots dos alumnes. Volem recordar que es considera "còpia" un treball que reproduceix tot o gran part del treball d'un/a altre/a company/a. "Plagi" és el fet de presentar tot o part d'un text d'un autor com a propi, és a dir, sense citar-ne les fonts, sigui publicat en paper o en forma digital a Internet. (veure documentació de la UAB sobre el plagi a

http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html)

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exercicis Bloc I	15%	0	0	2, 6, 8, 10, 12, 13, 14, 16, 17, 19

Exercicis Bloc II	15%	0	0	3, 4, 7, 11, 18, 20
Exercicis Bloc III	10%	0	0	1, 5, 7
Exercicis Bloc IV	10%	0	0	5, 7, 9, 15, 17
Proves escrites	50%	4	0,16	1, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 14, 17, 19, 20

Bibliografia

ALEGRE, M. A. (Coord.) (2010). Les famílies davant l'elecció escolar. Dilemes i desigualtats en la tria de centre a la ciutat de Barcelona. Fundació Jaume Bofill, Col. Polítiques, 72.

ANYON, J (1999). Clase Social y conocimiento escolar, a Fernández Enguita, M. (comp.) Sociología de la educación. Textos fundamentales. Barcelona: Ariel.

ANTÚNEZ S. (1993). Claves para la organización de centros escolares. Horsori: Barcelona.

ANTÚNEZ, S. i GAIRÍN, J. (1996). Fundamentos y prácticas de la organización escolar. Graó: Barcelona.

BENITO, R. y GONZALEZ, I (2009). Processos de segregació escolar a Catalunya. Fundació Jaume Bofill. Col Polítiques 59

BONAL, X. (2012) Municipis contra la segregació escolar. Sis experiències de política educativa local. Fundació Jaume Bofill. Col. Polítiques 78

CORONEL, J.M.; LÓPEZ, J. y SANCHEZ, M. (1994). Para comprender las organizaciones escolares. Repiso: Sevilla.

DRONKERS, j. (2008), l'Educació com a pilar de la desigualtat. La política educativa europea: limitacions i possibilitats. Fundació Jaume Bofill, 2008.

FERNANDEZ PALOMARES. F. (Coord)(2003). Sociología de la Educación. Pearson: Madrid.

GAIRÍN, J. y DARDER, P. (Coord.) (1996). Organización de centros educativos. Aspectos básicos. Praxis: Barcelona.

GARCIA M (2013). Absentismo y abandono escolar. Ed. Síntesis.

GRATACÓS, P. i UGIDOS, P. (2011). Diversitat cultural i exclusió social. Dinàmiques educatives, relacions interpersonals i actituds del professorat. Fundació Jaume Bofill.

LORENZO, M (2011). Organización de centros educativos. Modelos emergentes. Madrid: La Muralla.

NESSE (2009), Gender and Education (and Employment): Lessons from Research for Policy Makers. Comissió Europea: Brusel·les.

RIST, R. (1991). Sobre la comprensión del proceso de escolarización: aportaciones de la teoría del etiquetado. Educación y Sociedad, 9.

SANTOS, M. (2000). La escuela que aprende. Morata: Madrid.

TABERNER, J.(1999). Sociología y Educación. Tecnos: Barcelona.

TARABINI, A. (2012). Sociologia del curriculum i la praxi educativa. A: J.M. Rotger (coord.) Sociologia de l'educació per a professorat d'educació secundària . El Roure: Barcelona.

Webs d'interès

<http://www20.gencat.cat/portal/site/ensenyament>

<http://www.fbofill.org>

<http://www.oecd.org/education/>

<http://www.mecd.gob.es/>